

De dag dat de wereld even stilstond...

“There are no words to describe this barbaric act of terrorism...”, de woorden van Tony Blair waren de enigste die echt beschreven wat er was gebeurd eerder die dag. Een dag die, zoals alle dagen, zeer gewoon was begonnen...

Zoals altijd wanneer ik in de VS ben, was ik een van de eerste klanten bij het ontbijt. Tja, m'n maag doet er wel enige tijd over vooraleer het weet dat ik in een andere tijdzone zit. Met als gevolg een vreselijke honger om 6.30. De gebruikelijke worstjes, spek, gebakken rösti werden aangevuld met 'pancakes'. Het was m'n laatste ontbijt voordat ik terugkeerde naar België, dus heb ik er nog maar eentje extra genomen.

Voordat ik m'n koffers begon te pakken, was ik nog even m'n e-mails aan het nakijken, met CNN op de achtergrond. Halfweg een uitgaande mail bracht CNN 'breaking news': een van de Twin Towers in NYC stond in brand! Men was er nog niet echt zeker van, maar er zou een ongeluk gebeurd zijn met een vliegtuig?! De beelden spraken voor zich... Eén van de twee torens stond in brand. Wat zou daar gebeurd zijn? Even later belde ik met m'n collega, die in het zelfde hotel zat. “Ja Eddy, zit jij ook naar CNN te kijken?” Eén vraag hield ons bezig: wat zou daar gebeurd zijn? Een ongeluk? Niet echt waarschijnlijk: 't was prachtig weer, met een kilometerswijde zichtbaarheid als gevolg.

Het antwoord zou slechts enkele momenten op zich laten wachten. “Kijk daar, nog een vliegtuig!” “En een ontploffing, ... dat kan toch niet dat er nog een vliegtuig in gecrasht is? Dit moet optisch bedrag zijn...” “Neen, ik heb gezien dat het er echt is in gevlogen.” M'n collega had gelijk, tot verbazing van heel de wereld...

Het mailtje aan m'n collega's thuis werkte ik heel vlug af, met een dringende oproep om naar CNN te kijken. Ik heb toen ook onmiddellijk m'n moeder gebeld. Om te zeggen dat als ze iets op tv zou zien, ze zich geen zorgen moest maken, dat ik op zo'n duizend kilometer van daar zat. Maar dat ik er geen idee van had wanneer ik thuis zou geraken... Dit was het laatste telefoontje dat ik kon maken: even later waren alle internationale telefoonlijnen dood.

De gebeurtenissen volgden zich in een sneltempo op: een helikopter gecrasht op het Pentagon, mogelijk een vliegtuig neergekomen ergens in Pennsylvania, er zou ook iets gebeurd zijn bij het Capitool... De vraag wat er juist gebeurd was in NYC - twee ongelukken net na mekaar, dat is toch vrij onwaarschijnlijk, zouden er misschien problemen zijn met de verkeersleiding? - werd vlug vervangen door het onmogelijke: terroristen hebben vliegtuigen gekaapt en hebben zich heel bewust in de Twin Towers, hét Amerikaanse symbool bij uitstek, geboord... De eerste reactie van iedereen was dat zoiets toch niet kon? Het was zo onwezenlijk dat het bijna getrukeerd leek. Bijna.

De onheilstijdingen bleven maar komen. De helikopter van het Pentagon bleek ook een lijnvliegtuig te zijn. Meerdere vliegtuigen waren 'vermist', alles wat er op dat moment in de lucht was, kreeg de opdracht om onmiddellijk te landen, op het dichtstbijzijnde vliegveld. Binnenkomende internationale vluchten werden allemaal afgeleid naar Canada.

Alles wat ook maar enige betekenis had als nationaal symbool werd ontruimd. Ook Sears Tower in Chicago, waar ik op dat moment verbleef. De vorige dagen had ik deze stad leren waarderen als een mooie, rustige, groene stad. Een sirene was een uitzondering. Behalve die dag. De dag dat de wereld even stilstond...

Ik heb hier enkele uren met een open mond naar tv zitten kijken, met af en toe een mailtje naar het thuisfront... En elke minuut van deze uren werd het erger... Het leek alsof er een regelrechte oorlog tegen de VS was begonnen. Met mezelf er midden in!

De beelden van het WTC op tv waren hallucinant. Plots doken er allerlei beelden op met de impact van beide vliegtuigen. Een impact met de precisie zoals alleen een gevierd Hollywood regisseur die zou kunnen neerzetten. De ontredding was alomtegenwoordig. De twee torens stonden allebei in brand, een onmogelijke opdracht voor de toegesnelde brandweer. Momenten later gebeurde het ergste, onaangekondigd, niet voorspeld: de eerste toren stortte helemaal in!!! Er waren net berichten van mensen die - in een ultieme wanhoopsdaad - vanop de honderd-en-zoveelste verdieping door een raam naar beneden sprongen. Sterven als ratten in een val, of hopen op een miraculeuze val... Tientallen waagden de grote sprong, de grote sprong naar het onbekende...

Chaos, complete chaos. Verbijstering alom. Het was alsof er een actiefilm zich voor m'n ogen afspeelde. Een film die nog dagen zou duren. En waarvan het einde nooit 'happy' zou kunnen zijn...

De ontwikkelingen bleven zich in een razend snel tempo opvolgen. Nieuwszenders die zich meestal bekwamen in het recyclen van allerlei berichten, moesten het ene dringende bericht onderbreken voor het volgende. Voor reclameberichten was er geen tijd, en ook geen plaats...

De nationale garde werd opgeroepen, Bush kondigde fase Delta af, de hoogste staat van paraatheid. Zou er een echte oorlog op weg zijn?

In de late voormiddag - toen al duidelijk was dat het om gekaapte vliegtuigen ging - werden de eerste gruwelijke details bekend. Verschillende mensen hebben vanuit een gekaapt vliegtuig gebeld met hun geliefdes, en met 911... Zo werd ook het gerucht gelanceerd van de - mogelijke - heldendaden die zich hebben afgespeeld in het gecrashte vliegtuig in Pennsylvania. Een van de passagiers zou gebeld hebben met de mededeling dat hij sowieso ging sterven en dat ze gingen proberen de kapers te overmeesteren... Het doel van de kapers - het Capitool of het Witte Huis - werd in ieder geval niet bereikt. Volgens sommigen was er eerst een ontploffing aan boord, ten gevolge van een raketaanval. Hoe dan ook, ik heb enorme bewondering voor deze mensen, die zich - met een gewisse dood voor ogen - tot echt helden hebben verheven. Ik hoop dat ze de waardering krijgen die ze verdienen...

Een telefoontje naar American Airlines leverde me niet echt veel op, "Call back later please". Om 11.30 heb ik - in plaats van uit te checken - een eerste keer m'n reservatie verlengd. Een eerste keer, want 's avonds bleek dat ik ten vroegste drie dagen later zou kunnen vertrekken! Op vrijdag, in plaats van dinsdag...

Na uren van continue onheilsberichten was ik even aan herbronning toe... Een korte wandeling door downtown Chicago bracht me terug bij de bittere realiteit: de wereld stond stil... Er was bijna geen verkeer, alle winkels waren gesloten. De weinige mensen die er waren, liepen te telefoneren... Politie was alom tegenwoordig. Alle belangrijke gebouwen waren gesloten en werden bewaakt. Het gebrek aan sirenes de vorige dagen werd nu ruimschoots gecompenseerd. Op verschillende hoeken stonden cameraploegen klaar... in bange afwachting dat er iets zou gebeuren. De onaangename rust werd af en toe verstoord door voorbijrazende F16's.

De beurs - Print01 - moet op een 'ghost town' geleken hebben. Een hi-tech ghost town. Op zo ongeveer elke stand bleek er wel een tv te staan, hoorde ik achteraf, met rechtstreekse

verslaggeving van CNN, ABC, NBC, Fox, noem maar op... Met uitzondering van de Xerox-stand. Deze was verlaten...

Die avond was evenzeer bizar. Na alle onheilstijdingen was het tijd om aan de eerste basisbehoefte van de mens - en alle levende wezens - te voldoen: eten. Een moeilijke opdracht in een tijd van oorlog. De meeste deuren waren gesloten voor ons, wegens de nationale tragedie. Uiteindelijk vonden m'n collega en ik welgeteld één restaurant dat open was. Zij deden gouden zaken die avond...

Dag 2 (12 september 2001)

De krantenkoppen die ochtend logen er niet om: "We have seen evil" en "Act of war". Het nochtans lekkere ontbijt smaakte me niet echt. Wat is er hier aan het gebeuren??? Op m'n kamer aangekomen zette ik de onvermijdelijke TV op. Net zoals de dag ervoor hadden de meeste zenders hun reguliere programma's vervangen door nieuwsberichten. "America under attack" Enkel Disney Channel was een rustplaats, zij begonnen terug kinderprogramma's uit te zenden. De volgende dagen zou ik nog regelmatig naar Winnie the Pooh kijken, om te ontsnappen aan de werkelijkheid.

In de voormiddag ben ik dan toch nog maar eens naar de beurs gegaan, om de tijd te doden, om te ontsnappen aan de harde realiteit. Maar iedereen praatte over hetzelfde... De stand van Kodak was volledig ontruimd, iedereen was, met welk middel dan ook, naar huis gestuurd. Achteraf heb ik gehoord dat er zelfs wagens werden gekocht om toch maar naar huis te kunnen: treinen waren volgeboekt, verhuurfirma's van bussen en wagens hadden geen enkel vervoermiddel meer beschikbaar. Een wagen kopen, tweedehands of nieuw, bleek voor sommigen de enige optie te zijn.

Voor iedereen was het een onwezenlijke ervaring... Behalve voor die paar 'rasverkopers' die schaamteloos doorgingen met het aanprijzen van hun waren.

Toen ik die middag even iets ging eten in een of andere Burger King, schalde er een klassieker uit de jaren 60 uit de luidsprekers: "I'm leaving on a jetplane, don't know when I'll be back again..."

De rest van de namiddag heb ik geprobeerd de tijd te doden, met een wandeling door de stad. De eerste bussen met toeristen reden opnieuw rond, alsof er de dag voordien niets ongewoons was gebeurd... Een grote billboard van Killarney gaf nog wat 'pub wisdom' mee: "Never fight an ugly man. He has nothing to lose". Hoe toepasselijk, was m'n eerste gedachte.

Alle luchtverkeer lag nog altijd volledig stil. Misschien gaan de luchthavens donderdag terug open... Laat ons hopen, ik ben herboekt naar een vlucht op vrijdag...

Iedereen heeft wel een mening over hetgeen gebeurd is, alle nieuwssites puilden uit van meningen. De reacties op de site van De Standaard stoorden mij vreselijk: de teneur was vooral dat het goed was dat er eens iemand die arrogante Amerikanen een koekje van eigen deeg gaf... Hallo??? Dit was een aanslag op het ganse Westen, niet enkel op de USA. Ik schreef een reactie. Achteraf ontving ik een mail van een Vlaamse die in de VS woont, om me daarvoor te bedanken...

"(...) Alle mensen die in deze rubriek hebben gezegd dat het goed was de de 'arrogante' Amerikanen een koekje van eigen deeg hebben gekregen, zouden beter eens wat verder nadenken. Het is niet zo'n 'ver van m'n bed show' als je wel zou denken... Dit was geen aanval op de VS, dit was een aanval op de iconen van het ganse Westen, op alle rijke landen. Een aanval die bewezen heeft dat er *geen enkele* veilige plaats meer is in deze wereld. Dit kan evengoed gebeuren in Brussel, de 'hoofdstad' van de EU, de zetel van de Nato; of in Antwerpen, een belangrijke internationale aanvoerhaven; of in Doel of Tihange... twee 'interessante' doelwitten. De mensen die deze aanslag hebben gepleegd zijn fanatici. Ze kennen geen enkele mededogen, ze hebben enkel de ziekelijke gedachte dat ze 'hun hemel kunnen verdienen' door ideologische tegenstanders fysiek uit te schakelen. En ook wij, in Vlaanderen, in België zijn hun ideologische tegenstanders. Als bin Laden inderdaad achter deze aanslag zit, is deze 'stunt' zeker niet het laatste dat we gaan zien. Deze man is een fanaticus, maar ook multimiljardair. En zoals elke kapitalist weet hij dat alles te koop is voor geld... Dé grote vrees gisteren was dat de kapers ook biologische wapens bij zich zouden hebben, bv. een klein flesje met gemodificeerd miltvuur... genoeg om iedereen in NYC uit te roeien... Het is tijd voor iedereen om eens grondig na te denken hoe wij staan tegenover *alle* medemensen, waar ook ter wereld. Om *allemaal* te zoeken naar een oplossing voor iedereen, om de achterliggende oorzaken van deze onmenselijke daad weg te werken. En *iedereen* zal daar aan moeten werken, niet enkel de politici. Anderen de schuld geven van wat er gebeurd is, is te gemakkelijk. Voor mij persoonlijk zijn de afgelopen 36 uur iets onwezenlijks geweest... het is als het scenario van een slechte B-film, maar eentje die nooit een happy end kan hebben... Ik heb eind vorig jaar nog in het hotel onder de twee torens van het WTC geloged... ik heb er geslapen, gegeten, gelachen, geleefd... De bekendheid met NYC én het feit dat ik hier en nu volledig afhankelijk ben van weet ik veel wie om te weten of en wanneer ik naar huis kan, maken het zeker niet draaglijker... Mijn leven gaat zeker niet meer zijn zoals daarvoor... Denk daar maar eens over na, in het 'verre', 'rustige' België..."

Dag 3 (13 september 2001)

Ik kon geen tv meer zien! Ik kon ook niet meer op kamer blijven, het herinnerde me teveel aan beelden van een paar dagen geleden... Ik vluchtte de stad in, om wat rond te hangen in winkels, aan 't water, ...

De luchthavens zouden pas in de late namiddag terug opengaan. Normaalgezien zou mijn collega deze dag teruggevlogen zijn, dat was dus ook niet doorgestaan, hij was herboekt naar een vlucht op dinsdag.

In de namiddag hoorde ik voor het eerst een helikopter, joepie! En voor het eerst zag ik terug de rechte witte wolk van een straalvliegtuig!!! Begon het luchtverkeer dan toch terug op gang te komen? Hopelijk wel... Maar mijn volgende twee tripjes naar de VS, enkele weken later, die had ik inmiddels wel geannuleerd. Iedereen kon de beslissing begrijpen.

Ik heb met Ann gebeld, de beste vriendin van een goede vriendin van mij, die nog niet zo heel lang daarvoor naar Minneapolis verhuisd was, om daar verder te studeren. Het deed deugd om een bekende stem te horen. Ook zij stelde zich vragen over de toekomst: er heerste een drukte van jewelste op de grote - militaire - luchtmachtbases bij haar in de buurt... Er was iets op komst. En het klonk niet goed;

Na een etentje met een Schot, die ook 'vastzat', en wat pintjes, ging ik slapen. Hopend op een betere dag...

Net voor ik ging slapen, keek ik nog even naar buiten. Ik zag lichten van een vliegtuig en sloeg een zucht van verlichting.

Dag 4 (14 september 2001)

De grote dag voor mij: zou 't me lukken om hier weg te geraken? "Je klinkt zenuwachtig", merkte de collega op. Ik was vreselijk zenuwachtig. Ik wou weg!!!

Die voormiddag heb ik wat in de buurt rondgehangen. Voor 't eerst sinds zeer lange tijd ben ik een kerk binnengegaan, de rust daar deed me deugd.

's Middags was er een herdenkingsmis en een bijeenkomst op een plein in de buurt. Het 'God bless America' klonk nog gemeender dan anders... Hoe vreemd toch dat in vele oorlogen beide partijen er van overtuigd zijn dat een (of de) grotere macht aan hun kant staat. En zij dan ook zonder enige twijfel zullen overwinnen.

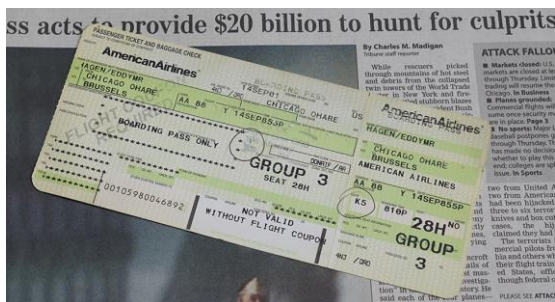
Net voor ik vertrok uit 't hotel, kreeg ik een telefoontje van een zakenrelatie, iemand die ook al enkele dagen vastzat in Chicago. Hij had nog maar net gehoord dat ik en mijn collega ook in Chicago waren. Waar wij nog uitzicht hadden om thuis te geraken, hij had

nog geen flauw idee wanneer: hij vloog met British Airways en op dit moment waren enkel vluchten van Amerikaanse maatschappijen toegelaten...

Ik vertrok tijdig naar de luchthaven, Chicago O'Hare, er waren langere wachttijden aangekondigd, omwille van verscherpte controles. Maar in ieder geval was de internationale luchthaven open... Dat dacht ik toch... Op de metro werd ik aangesproken door een Amerikaan, met de vraag naar welke luchthaven ik op weg was. De tweede luchthaven in Chicago, Midway, was 's morgens ook geopend, maar ondertussen terug gesloten, omdat toch niet alle nieuwe veiligheidsmaatregelen correct waren geïmplementeerd... Dus zelfs de bevestiging dat een luchthaven opnieuw open mocht, bleek nog geen garantie te zijn.

De wachtrij in O'Hare was ellenlang... Er hing een doodse sfeer... Een dikke week eerder was ik voor de eerste keer op deze luchthaven aangekomen, het bruiste er van energie, van 'positieve vibes'. Nu wilde iedereen er zo vlug als mogelijk weg.

De controle tijdens het inchecken was flink aangescherpt. Dingen die vroeger zonder problemen mee aan boord mochten, waren nu verboden. Een vrouw die aan 't inchecken was, moest meermaals dingen uit haar handtas halen: spiegeltje, nagelvijl, nagelschaar, ... Voor mij stond er een jonge Britse, die een paar dagen eerder in Chicago is gestrand, omdat haar vlucht daar *moest* landen. Ze richtte zich tot mij en verklaarde met een angstige stem: "I hope she is not on my flight...". Iedereen was verdacht, zelfs een zestigjarige vrouw.

Eenmaal ingecheckt, verliep alles vrij rustig. Maar het wachten was lang, zeer lang. Of het leek toch zo. Zelfs na het aan boord gaan moesten we nog een hele tijd wachten voordat we mochten vertrekken.

De bezetting op het vliegtuig was minimaal, het absolute minimum om te mogen vliegen. Want naast alle persoonlijke miserie, was er ook nog dat logistieke probleem: er voor zorgen dat de vliegtuigen terug op de juiste luchthaven terechtkwamen, dat er een minimale crew was. Het personeel was ook heel erg aangedaan: het vliegtuig van hun collega's (AA 11) was het eerste dag gekaapt werd, het was het eerste dat zich in een van de WTC-torens heeft geboord... Maar toch probeerden ze om zo professioneel mogelijk om te gaan met deze vlucht, de allereerste richting Brussel...

"I think you can use two bottles", zei de steward. Hij had zeker gelijk. Geef mij maar twee flesjes wijn.

Het was zeer stil op de vlucht... onwezenlijk stil...

En de vlucht was ook niet volzet, waarschijnlijk zijn er een heel aantal passagiers niet komen opdagen omdat ze ergens geheel anders waren terechtgekomen... M'n collega had eigenlijk nog meegekund.

Dag 5 (15 september 2001)

Ondanks alles heb ik op de terugvlucht vrij goed geslapen. Het was een hele opluchting dat 't vliegtuig vertrokken was. Eenmaal geland, heb ik vlug enkele telefoontjes gedaan om iedereen gerust te stellen. "t Was om te zeggen dat ik terug in België ben", waarop m'n stem elke keer opnieuw even oversloeg.

De fysieke afstand deed me deugd, het leek weer allemaal wat verder weg.

Ook die namiddag heb ik nog heel wat telefoontjes gedaan, om uiteindelijk vrij vroeg, compleet uitgeput in slaap te vallen. Het meest onwezenlijke moment van mijn leven was achter de rug. Oef.